

Dnes již neexistující Chládkova rodná chalupa ve Hředlích na vzácné fotografii z konce 19. století.

Šťastný nešťastník František Chládek

Poezie pro něho byla útočištěm před zákeřnou nemocí a bídou. Před 160 lety zemřel v Senomatech talentovaný básník František Chládek.

František Chládek se narodil v roce 1829 v poddřbánských Hředlích jako jediné dítě tkalce Josefa Chládky a jeho manželky Anny. Ve škole se dobře učil, hezky kreslil, měl šikovné ruce. Rodiče by byli rádi svému synovi dopřáli vyšší vzdělání, na to však neměli peníze. František proto studoval sám čtením knih.

Své první básně skládal náctiletý František při pasení krav. Byly o přírodě, o lidech, o věcech, které ho bezprostředně obklopovaly. Sypal verše z rukávu jako kouzelník. První dvě básně uveřejnil v roce 1853 v časopise Lumír. Byly však nadlouho i poslední.

Do svých dvaceti vystřídal Chládek řadu zaměstnání, aniž se však přitom vzdálil ze Hředel. Naučil se tkát, rubal uhlí, prodával ovoce, pracoval na poli. A čím dál tím víc přitom toužil vidět svět, podívat se za obzor. Pěšky a bez peněz se nakonec vydal do Prahy a odtud do Brna, pak do Vídně a odtamtud do Karlových Varů. Po návratu do Hředel, v roce 1854, se oženil s Justýnou, dcerou hajného Salitrníka z nedalekých Konětop. Do roka se novomanželům narodila dcera Anežka, první z jejich tří dětí.

Starost o rodinu a její zajištění přivedla v polovině padesátých let Chládky na myšlenku opustit Hředle a jít za štěstím do Sedmihradska, odlehlého koutu rakouského císařství, které leží na území dnešního Rumunska. Chládky zlákalo vábení novinových článků o nekonečných příležitostech, které Sedmihradsko přistěhovalcům nabízí, o laciné půdě, ráji všech řemesel, zaručených výdělcích pro každého. Chládek se dlouho nerozhodoval. Prodal rodnou chalupu a rodina se přichystala k odjezdu.

Básníkův hrob v Senomatech. Náhrobek s dnes nezvěstnou sóchou věnoval v roce 1874 Dělnický spolek v Olomouci.

Než se však Chládky vydali na svou dlouhou pouť do země zaslíbené, úřady přisun dalších přistěhovalců do Sedmihradska zakázaly.

Chládky se usadili v Senomatech v blízkosti Rakovníka. V osamělé chatrné chalupě za potokem se jim narodily další dvě děti. František se sám od sebe naučil řezbařit, sem tam dostal zakázku. Z občasných výdělků ale nezapltil ani to nejnnutnější pro život. Dluhy se vršily a k nim se přidružila Františkova zhoršující se tuberkulóza.

Jedinou útěchu ve svém živoření a pomalém skomírání nacházel Chládek v poezii. Jako básník už však neopěvoval idylické krásy přírody nebo lásku. Jeho verše zvažněly a zhořkly. Teď byla jejich tématem vlast, národ, svoboda, ale i vědomí vlastního blížícího se konce.

Alfred Waldau

Koncem padesátých let se Chládek náhodou seznámil s mladým básníkem Alfredem Waldauem, rodákem z blízkých Petrovic. Waldau žil v Praze a vedle vlastní tvorby se věnoval popularizaci české kultury mezi Němci. Ukázky Chládkovy poezie zařadil do svého překladového výboru českých básníků-samouků Böhmische Naturdichter (1860). A byly to právě verše hředelského rodáka, které vzbudily u německého literárního publika největší chválu. Chládky úspěch dojal. „Jsem šťastný nešťastník,“ napsal Waldauovi.

Waldau se po Böhmische Naturdichter pustil do přípravy rozsáhlé oslavné studie Chládkovy tvorby. Příspěvek byl ohlášen jako hlavní téma literárního časopisu Obrazy života na září 1861.

Své velké chvíle se však básník nedočkal. Zprávu o Chládkově skonu obdržel Waldau přesně ve chvíli, kdy vkládal do poštovní obálky novotou vonící sešit Obrazů života s výborem Chládkových básní, aby časopis odeslal nemocnému básníkovi na jeho senomatskou adresu.